

वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको राहत वितरण निर्देशिका, २०८०

प्रस्तावना: वन्यजन्तुबाट जनधनको क्षति भएमा राहत वितरण गर्ने प्रक्रियालाई सरल, सहज र व्यवस्थित गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ को दफा ३३ क. ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल सरकारले यो निर्देशिका बनाएको छ ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यस निर्देशिकाको नाम “वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको राहत वितरण निर्देशिका, २०८०” रहेको छ ।

(२) यो निर्देशिका संवत् २०८० साल साउन १ गतेदेखि प्रारम्भ हुनेछ ।

२. **परिभाषा:** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा,-

(क) “गम्भीर घाइते” भन्नाले शरीर अङ्गभङ्ग भै अशक्त हुने गरी भएको घाइते सम्झनु पर्छ ।

(ख) “नियमावली” भन्नाले राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण नियमावली, २०३० सम्झनु पर्छ ।

(ग) “सामान्य घाइते” भन्नाले शरीर अङ्गभङ्ग हुने बाहेक उपचार गर्नुपर्ने अन्य अवस्थाको घाइते सम्झनु पर्छ ।

३. **राहत उपलब्ध गराइने:** (१) वन्यजन्तुबाट देहायबमोजिमको क्षति भएको अवस्थामा सोबापत राहत उपलब्ध गराइनेछ:-

(क) वन्यजन्तु मानव बस्तीमा प्रवेश गरी गरेको आक्रमणबाट नेपाली नागरिकको मृत्यु भएमा, गम्भीर घाइते भएमा वा सामान्य घाइते भएमा;

(ख) राष्ट्रिय निकुञ्ज वा आरक्ष बाहेक अन्य वन क्षेत्रमा विधिपूर्वक प्रवेश गर्दा वन्यजन्तुको आक्रमणमा परी नेपाली नागरिकको मृत्यु भएमा, गम्भीर घाइते भएमा वा सामान्य घाइते भएमा;

(ग) राष्ट्रिय निकुञ्ज वा आरक्षमा सरकारी काममा खटिएका कर्मचारी, वन तथा वन्यजन्तुको संरक्षण र व्यवस्थापनको काममा अनुमति लिई खटिएका वन हेरालु तथा कामदार वा अनुमतिप्राप्त प्रकृति पथप्रदर्शकलाई वन्यजन्तुले आक्रमण गरी मृत्यु भएमा, गम्भीर घाइते भएमा वा सामान्य घाइते भएमा;

(घ) सरकारी काममा खटिएका कर्मचारीलाई राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष, संरक्षण क्षेत्रको कार्यालय वा चिडियाखानामा पालिएका, उद्धार गरिएका वा उपचारका लागि राखिएका वन्यजन्तुले क्षति भएमा;

- (ड) राष्ट्रिय निकुञ्ज वा आरक्षवाहेक अन्य क्षेत्रमा वन्यजन्तुको आक्रमणमा परी घरपालुवा पशुको मृत्यु भएमा;
- (च) निजी जमिनमा खनिएको पोखरीमा पालन गरेको माछा तथा खोरमा पालिएका कुखुरालाई वन्यजन्तुले क्षति पुऱ्याएमा;
- (छ) प्रयोगमा रहेको घर गोठमा वा घर गोठभित्र भण्डारण गरेको अन्नमा वन्यजन्तुले क्षति पुऱ्याएमा;
- (ज) निजी जमिनमा लगाएको बालीमा वन्यजन्तुले क्षति पुऱ्याएमा ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम भएको क्षतिको राहत उपलब्ध गराइने क्षेत्र अनुसूची-१ मा उल्लेख भएबमोजिम हुनेछ ।

४. राहत स्वरूप उपलब्ध गराइने रकम: (१) दफा ३ को उपदफा (१) को खण्ड (क), (ख), (ग) वा (घ) बमोजिमको मानवीय क्षति भएमा देहायबमोजिम राहत उपलब्ध गराउनु पर्नेछ:-

- (क) सामान्य घाइतेको हकमा घाइतेको प्रकृति हेरी पेश गरिएको प्रमाण, कागजात र स्वास्थ्य संस्थाको सिफारिसमा बिलबमोजिम उपचार खर्च बढीमा बीस हजार रुपियाँसम्म;
- (ख) गम्भीर घाइतेको हकमा घाइतेको प्रकृति हेरी पेश गरिएको प्रमाण, कागजात र प्रचलित कानूनबमोजिम सञ्चालनमा रहेका अस्पतालका चिकित्सकको सिफारिसमा औषधि उपचारमा लागेको बिलबमोजिम उपचार खर्च बढीमा दुई लाख रुपियाँसम्म;

तर, वन्यजन्तुबाट घाइते हुनेलाई औषधोपचार गर्दा दुई लाख रुपियाँभन्दा बढी खर्च लाग्ने अवस्था भएमा नजिकको जुनसुकै अस्पतालमा आकस्मिक (इमरजेन्सी) उपचार गराउँदा लागेको खर्च र तत्पश्चात् सरकारी अस्पतालमा उपचार गराउँदा लागेको सम्पूर्ण खर्च त्यस्तो अस्पतालको चिकित्सकको सिफारिसमा उपलब्ध गराइनेछ ।

- (ग) अङ्गभङ्ग भई जीवनभर गम्भीर रूपले शारीरिक अशक्त हुने अवस्थाको व्यक्ति वा निजको हकवालालाई जिविकोपार्जनका लागि एकमुष्ट पाँच लाख रुपियाँ;
- (घ) मृत्यु भएको व्यक्तिको हकमा नजिकको हकवालालाई राहत दश लाख रुपियाँ;
- (ड) गम्भीर घाइते भई उपचाररत रहेको व्यक्तिको अस्पतालबाट डिस्चार्ज भएपश्चात् सोही कारणले पैंतिस दिनभित्र मृत्यु भएमा वा अस्पतालमा निरन्तर थलिएर मृत्यु भएमा मृतकको नजिकको हकवालालाई उपचार खर्च तथा खण्ड (ख) र खण्ड (घ) बमोजिमको राहत रकम ।

(२) दफा ३ को उपदफा (१) को खण्ड (ड) वा (च) बमोजिमको घरपालुवा पशु, कुखुरा वा माछाको क्षतिको राहत उपलब्ध गराउँदा देहायबमोजिमको रकम उपलब्ध गराउनु पर्नेछ:-

- (क) भैसी वा राँगो वा गोरु, उन्नत जातको गाई, घरपालुवा चोँरी, घोडा, खच्चडको मृत्यु भएमा मूल्याङ्कनको आधारमा प्रति पशु साठी हजार रुपियाँसम्म,
- (ख) खण्ड (क) मा उल्लेख भएका बाहेक अन्य पशुको मृत्यु भएमा पशुको प्रकार र मूल्याङ्कनको आधारमा प्रति पशु बढीमा दश हजार रुपियाँसम्म,
- (ग) माछा वा कुखुराको क्षति भएमा मूल्याङ्कनको आधारमा वर्षको एकपटक बढीमा दश हजार रुपियाँसम्म।

(३) दफा ३ को उपदफा (१) को खण्ड (छ) वा (ज) बमोजिम घरगोठ, अन्न वा बालीमा भएको क्षतिको राहत उपलब्ध गराउँदा देहायबमोजिम उपलब्ध गराउनु पर्नेछ:-

- (क) घरगोठको क्षति भएमा मूल्याङ्कनको आधारमा बढीमा बिस हजार रुपियाँसम्म,
- (ख) अन्नको क्षति भएमा मूल्याङ्कनको आधारमा बढीमा दश हजार रुपियाँसम्म,
- (ग) बालीको क्षति भएमा मूल्याङ्कनको आधारमा एक मौसममा लगाएको बालीको एक पटक र वर्षमा दुई पटकमा नबढ्ने गरी बढीमा दश हजार रुपियाँसम्म।

(४) उपदफा (२) वा उपदफा (३) को खण्ड (ग) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि सरकारी तवरबाट पशु वा बालीको बीमा गरेको अवस्थामा पशुको क्षति वा बालीको क्षतिको राहत उपलब्ध गराउँदा बीमाबाट प्राप्त रकम कटाएर मात्र उपलब्ध गराइनेछ।

(५) उपदफा (१) बमोजिम राहत उपलब्ध गराउँदा मानिसको मृत्यु भएको हकमा एक लाख रुपियाँसम्म र गम्भीर घाइते भएको हकमा पचास हजार रुपियाँसम्म पीडितलाई अग्रिम राहत उपलब्ध गराउन सकिनेछ।

(६) उपदफा (५) बमोजिम अग्रिम राहत उपलब्ध गराइएकोमा उपदफा (१) बमोजिमको राहत उपलब्ध गराउँदा त्यसरी अग्रिम राहत उपलब्ध गराइएको रकम कट्टा गरी बाँकी रकम भुक्तानी गर्नु पर्नेछ।

५. **राहत माग गर्ने:** यस निर्देशिकाबमोजिम वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको राहत माग गर्ने व्यक्तिले नियमावलीको नियम ३६ज. बमोजिमको अवधिभित्र अनुसूची-२ बमोजिमका कागजात वा प्रमाण संलग्न गरी राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष, संरक्षण क्षेत्र वा मध्यवर्ती क्षेत्रको हकमा राष्ट्रिय

निकुञ्ज, आरक्ष, संरक्षण क्षेत्रको कार्यालयसमक्ष र अन्य क्षेत्रमा भए सम्बन्धित डिभिजन वन कार्यालयसमक्ष अनुसूची-३ बमोजिमको ढाँचामा निवेदन दिनु पर्नेछ ।

६. **राहत उपलब्ध गराउने प्रक्रिया:** (१) दफा ५ बमोजिम सम्बन्धित राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष वा संरक्षण क्षेत्रको कार्यालय वा डिभिजन वन कार्यालयमा परेको निवेदन सम्बन्धित कार्यालयले नियमावलीको नियम ३६ज. को उपनियम (२) बमोजिमको समितिमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम पेश भएको निवेदनका आधारमा सो समितिले राहत उपलब्ध गराउने निर्णय गरेमा सम्बन्धित राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष वा संरक्षण क्षेत्रको कार्यालय वा डिभिजन वन कार्यालयले पीडित वा पीडितको नजिकको हकवालालाई बढिमा एक महिनाभित्र सम्भव भएसम्म बैङ्कमार्फत राहत रकम उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(३) यस निर्देशिका बमोजिम राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष वा संरक्षण क्षेत्रको कार्यालयले उपलब्ध गराउनु पर्ने राहत रकमसम्बन्धी विषय आफ्नो कार्यालयको वार्षिक कार्यक्रममा समावेश गरी विभागमा पठाउनु पर्नेछ र विभागले सम्बन्धित कार्यालयहरूबाट प्राप्त कार्यक्रमको आधारमा आवश्यक पर्ने एकमुष्ट रकम आफ्नो वार्षिक कार्यक्रममा समावेश गरी मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

(४) यस निर्देशिकाबमोजिम डिभिजन वन कार्यालयले राहत उपलब्ध गराउँदा प्रदेश वन निर्देशनालयमार्फत प्रदेशको वनसम्बन्धी विषय हेर्ने मन्त्रालयबाट रकम निकासालिई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(५) वन्यजन्तुको आक्रमणमा परी मानिसको मृत्यु वा गम्भीर घाइते भएको अवस्थामा घाइतेको तत्काल उपचार गर्न एम्बुलेन्स, अस्पतालको खर्च वा मृतकको काजकिरिया गर्ने प्रयोजनको लागि मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समिति, संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन परिषद्, संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन समिति, मध्यवर्ती क्षेत्र वा संरक्षण क्षेत्र उपभोक्ता समिति, सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह र अन्य वन उपभोक्ता समूहले आवश्यक रकमको व्यवस्था गर्न सक्नेछन् ।

७. **विवरण उपलब्ध गराउने:** (१) दफा ६ बमोजिम राहत रकम वितरण गरिसकेपछि राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष वा संरक्षण क्षेत्रको कार्यालय वा डिभिजन वन कार्यालयले सोको विवरण मासिक रूपमा विभाग, प्रदेशको वनसम्बन्धी विषय हेर्ने मन्त्रालय, प्रदेश वन निर्देशनालय, सम्बन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालय र सम्बन्धित स्थानीय तहमा पठाउनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त भएको विवरण विभागले त्रैमासिक रूपमा मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

(३) वन्यजन्तुबाट भएको क्षति र राहत रकम वितरणको विवरणलाई मन्त्रालय, विभाग, प्रदेशको वनसम्बन्धी विषय हेर्ने मन्त्रालय, राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष वा संरक्षण क्षेत्रको कार्यालय र डिभिजन वन कार्यालयले वार्षिक प्रतिवेदनमा समावेश गरी वेबसाइटमा राख्नु पर्नेछ ।

८. **अनुगमन गर्ने:** (१) विभाग तथा प्रदेश वन निर्देशनालयले आफ्नो क्षेत्रभित्र वितरण भएको राहत पाउने व्यक्तिमध्ये कम्तीमा दश प्रतिशत व्यक्तिसँग प्रत्यक्ष रूपमा भेटी राहत पाए नपाएको सम्बन्धमा तथा राहत पाउने प्रक्रियाको सहजताको सम्बन्धमा अनुगमन गरी वार्षिक रूपमा मन्त्रालय तथा प्रदेशको वनसम्बन्धी विषय हेर्ने मन्त्रालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ र सो प्रतिवेदनमा उल्लिखित विवरण विभाग, प्रदेशको वनसम्बन्धी विषय हेर्ने मन्त्रालय र मन्त्रालयले आफ्नो वार्षिक प्रतिवेदनमा समावेश गरी वेबसाइटमा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि पीडितले राहत रकम पाए नपाएको सम्बन्धमा तथा राहत पाउने प्रक्रियाको सहजताको सम्बन्धमा मन्त्रालय र सम्बन्धित प्रदेशको वनसम्बन्धी विषय हेर्ने मन्त्रालयले समेत अनुगमनको व्यवस्था मिलाउन सक्नेछन् ।

९. **राहत रकम र सहयोग:** (१) मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन समिति, संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन समिति, संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन परिषद्, मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति, संरक्षण क्षेत्र उपभोक्ता समिति, मध्यवर्ती सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह, संरक्षण क्षेत्र सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह, सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह वा अन्य वन उपभोक्ता समूहले व्यवस्थापन योजना वा कार्ययोजना कार्यान्वयन गरी आर्जन गरेको आन्तरिक आम्दानी रकमको कम्तीमा पाँच प्रतिशत रकम वन्यजन्तुबाट हुने क्षतिको राहतको लागि छुट्याउनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमका समिति, परिषद् वा समूहले अनुसूची-२ मा उल्लेख नभएका वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको राहत रकम उपलब्ध गराउन सक्नेछ । यसरी राहत रकम उपलब्ध गराउँदा आफ्नै स्रोत वा अन्य स्रोतबाट प्राप्त भएको रकमबाट उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम उपलब्ध गराएको राहतको विवरण सम्बन्धित राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष वा संरक्षण क्षेत्रको कार्यालय वा डिभिजन वन कार्यालय र स्थानीय तहमा त्रैमासिक रूपमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

१०. **खारेजी र बचाउ:** (१) वन्यजन्तुबाट हुने क्षतिको राहत सहयोग निर्देशिका, २०६९ खारेज गरिएको छ ।

(२) वन्यजन्तुबाट हुने क्षतिको राहत सहयोग निर्देशिका, २०६९ बमोजिम भए गरेका काम कारवाही यसै निर्देशिकाबमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।

प्रधानमन्त्री
नेपाल सरकार
तथा मन्त्रपरिषद्को कार्यालय
सिंहदरवार, काठमाडौं

अनुसूची-१

(दफा ३ को उपदफा (२) र दफा ९ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको राहत वितरणका क्षेत्र

क्र.सं.	वन्यजन्तु	मानवीय क्षति			पशुधन क्षति	भण्डारण गरेको अन्न क्षति	घरगोठ क्षति	बाली क्षति	माछा क्षति	कुखुरा क्षति
		सामान्य घाइते	गम्भीर घाइते	मृत्यु						
१.	हात्ती	पाउने	पाउने	पाउने	नपाउने	पाउने	पाउने	पाउने	नपाउने	नपाउने
२.	गैँडा	पाउने	पाउने	पाउने	नपाउने	नपाउने	नपाउने	पाउने	नपाउने	नपाउने
३.	बाघ	पाउने	पाउने	पाउने	पाउने	नपाउने	नपाउने	नपाउने	नपाउने	नपाउने
४.	भालु	पाउने	पाउने	पाउने	पाउने	नपाउने	नपाउने	पाउने	नपाउने	नपाउने
५.	चितुवा	पाउने	पाउने	पाउने	पाउने	नपाउने	नपाउने	नपाउने	नपाउने	पाउने
६.	हिउँ चितुवा	पाउने	पाउने	पाउने	पाउने	नपाउने	नपाउने	नपाउने	नपाउने	पाउने
७.	धुवाँसे चितुवा	पाउने	पाउने	पाउने	पाउने	नपाउने	नपाउने	नपाउने	नपाउने	पाउने
८.	बुँदा	पाउने	पाउने	पाउने	पाउने	नपाउने	नपाउने	नपाउने	नपाउने	पाउने
९.	जङ्गली कुकुर	पाउने	पाउने	पाउने	पाउने	नपाउने	नपाउने	नपाउने	नपाउने	पाउने
१०.	जङ्गली बँदेल	पाउने	पाउने	पाउने	नपाउने	नपाउने	नपाउने	पाउने	नपाउने	नपाउने
११.	अर्ना	पाउने	पाउने	पाउने	नपाउने	नपाउने	नपाउने	पाउने	नपाउने	नपाउने
१२.	मगर गोही	पाउने	पाउने	पाउने	पाउने	नपाउने	नपाउने	नपाउने	पाउने	नपाउने
१३.	गौरीगाई	पाउने	पाउने	पाउने	नपाउने	नपाउने	नपाउने	नपाउने	नपाउने	नपाउने
१४.	अजिङ्गर	पाउने	पाउने	पाउने	पाउने	नपाउने	नपाउने	नपाउने	नपाउने	पाउने
१५.	नीलगाई	पाउने	पाउने	पाउने	नपाउने	नपाउने	नपाउने	पाउने	नपाउने	नपाउने
१६.	बाँदर	पाउने	पाउने	पाउने	नपाउने	नपाउने	नपाउने	पाउने	नपाउने	नपाउने

 नेपाल सरकार
 वन्यजन्तु तथा सन्निपरिषद्को कार्यालय
 सिंहदरवार, काठमाडौं

अनुसूची-२

(दफा ४ सँग सम्बन्धित)

वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको राहत रकम प्राप्त गर्न पेश गर्नुपर्ने कागजात तथा प्रमाण

क्र.सं.	प्रमाण र प्रकृति	मानवीय क्षति			पशुधन क्षति	भण्डारण गरेको अन्न क्षति	घरगोठ क्षति	बाली क्षति	माछा क्षति	कुखुरा क्षति
		सामान्य घाइते	गम्भीर घाइते	मृत्यु						
१	सम्भव भएसम्म पीडित/मृतकको फोटो/घटनास्थलको फोटो	√	√	√	√	√	√	√	√	√
२	अपाङ्गता/मृत्यु दर्ता प्रमाणपत्र	-	√	√	-	-	-	-	-	-
३	घटनास्थलको सर्जिमिन मुचुल्का (नजिकको प्रहरी, वन वा राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष वा संरक्षण क्षेत्रको कार्यालयअन्तर्गतको सेक्टर/सब डिभिजन/ रेञ्जपोष्ट /पोष्ट, मध्यवर्ती/संरक्षण क्षेत्र उपभोक्ता समिति, सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, गाउँपालिका/ नगरपालिकाका निर्वाचित प्रतिनिधिको रोहबरमा)	√	√	√	√	√	√	√	√	√
४	स्वास्थ्य संस्थाको सिफारिस र औषधिको बिल (विदेशमा उपचार गराएको भए सरकारी अस्पतालको सिफारिस र प्रमाणित बिल संलग्न हुनु पर्ने)	√	√	-	-	-	-	-	-	-
५	पोष्टमार्टम रिपोर्ट	-	-	√	-	-	-	-	-	-
६	प्रहरी प्रतिवेदन	-	-	√	-	-	-	-	-	-
७	नाता प्रमाणित कागजात	-	√	√	-	-	-	-	-	-
८	पशु सेवा/कृषि सेवा/अन्य सम्पत्ति सम्बन्धी प्राविधिकको मूल्याङ्कन/सिफारिस	-	-	-	√	√	√	√	√	√
९	घर/जग्गाधनी प्रमाण पुर्जा	-	-	-	-	-	√	√	√	√
१०	पशुधन/बालीको बीमा गरेको भए बीमालेख नम्बर	-	-	-	√	-	√	-	-	-

७

१९७७/७८
नेपाल सरकार
वन्यजन्तुपारिषद्को कार्यालय
सिद्धेश्वर, काठमाडौं

अनुसूची-३

(दफा ५ सँग सम्बन्धित)

वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको राहत माग गर्ने निवेदनको ढाँचा

श्री कार्यालय प्रमुखज्यू

.....राष्ट्रिय निकुञ्ज/आरक्ष/संरक्षण क्षेत्र/डिभिजन वन कार्यालय

..... ।

विषय: **वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको राहत उपलब्ध गराई पाउँ ।**

वन्यजन्तुबाट क्षति भएको राहत वितरण निर्देशिका, २०८० को अनुसूची-१ मा उल्लिखित वन्यजन्तुले तपसिल बमोजिमको क्षति गरेको हुँदा नियमानुसारको राहत उपलब्ध गराई पाउन देहाय बमोजिमका कागजात तथा प्रमाण यसैसाथ संलग्न राखी पेश गरेको व्यहोरा अनुरोध गर्दछु ।

निवेदकको नाम			
निवेदकको ठेगाना	गा.पा./न.पा.:	वडा नं.:	टोल:
क्षति पुऱ्याउने वन्यजन्तु:	घटना मिति:	क्षतिको किसिम: सामान्य घाइते/गम्भीर घाइते/मृत्यु/पशुधन/भण्डारण गरेको अन्न/घरगोठ/बाली/माछा/कुखुरा	
राहत माग रकम (अड्कमा): रु.....	अक्षरमा:		
बैङ्कको नाम:	बैङ्क शाखा:		
बैङ्कको ठेगाना:	खातावालाको नाम:		
खाता नं.:	सम्पर्क नं.:		
पेश गरेको कागजात तथा प्रमाणहरू:			
१	पीडित/मृतक/स्थलगत फोटो	छ	छैन
२	शारीरिक अशक्त/मृत्यु दर्ता प्रमाणपत्र	छ	छैन
३	घटनास्थलको सर्जिमिन मुचुल्का	छ	छैन
४	स्वास्थ्य संस्थाको सिफारिस र औषधिको बिल	छ	छैन
५	पोष्टमार्टम रिपोर्ट	छ	छैन
६	प्रहरी प्रतिवेदन	छ	छैन
७	नाता प्रमाणित कागजात	छ	छैन
८	पशु सेवा/ कृषि सेवा/अन्य सम्पत्तिसम्बन्धी प्राविधिकको मूल्याङ्कन/सिफारिस	छ	छैन
९	घर/जग्गाधनी प्रमाण पुर्जा	छ	छैन
१०	पशुधन/बालीको बीमा गरेको भए बीमालेख नम्बर उल्लेख गरेको	छ	छैन
पेश भएको निवेदन सत्य, साँचो हो । यस सम्बन्धमा कुनै व्यहोरा झुट्टा ठहरे कानूनबमोजिम सहुँला, बुझाउँला ।			
निवेदकको हस्ताक्षर:	मिति:		

मिति:
सिंहदरवार, काठमाडौं